

Otantik Değerlendirme Yaklaşımlarının Ortaöğretim Öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi*

Sehran DİLMAÇ**
Oğuz DİLMAÇ***

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ortaöğretim görsel sanatlar dersinde uygulanan otantik değerlendirme yaklaşımlarının öğrencilerin derse yönelik tutum ve bu sürecin algıları üzerindeki etkisini araştırmaktır. Araştırma 2011-2012 öğretim yılının bahar yarıyılında Erzurum İli Yakutiye İlçesi'ndeki Erzurum Lisesi'nde yürütülmüştür. Araştırma deneysel yöntemin ön test-son test kontrol gruplu deseni kullanılmıştır. Gruplar cinsiyet, ilköğretim mezuniyet puanları, ortaöğretime giriş sınav puanlarına göre eşitlenmiştir. Araştırmada verilerin elde edilmesinde, görsel sanatlar dersi tutum ölçeği, otantik değerlendirme anketi, öz değerlendirme, grup değerlendirme formu ve otantik değerlendirme formları kullanılmıştır. Dersler deney grubunda otantik değerlendirme yaklaşımlarına, kontrol gruplarında ise geleneksel öğretime dayalı olarak işlenmiştir. Araştırmada, görsel sanatlar tutum puanlarının ortalama ve standart sapmaları hesaplanmış ve sonuçlar analizlerde kullanılmıştır. Verilerin analizinde ortalama, standart sapma ve "t" testi kullanılmıştır. Analizlerde anlamlılık düzeyi olarak $p < .05$ olarak alınmıştır. Araştırma verilerinin analizi SPSS istatistik programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Deney ve kontrol grupları yukarıda belirtilen istenlik değişkenler açısından denkleştirildiği için, kovaryans analizi yapılmamıştır.

Otantik değerlendirme yaklaşımlarına dayalı öğretim uygulanan deney grubu ile geleneksel öğretim uygulanan kontrol gruplarının görsel sanatlar dersi tutum ölçeğinden aldıkları ön test puanları kontrol altına alındığında, son test puanları arasında deney grubu lehine anlamlı fark bulunmuştur. Otantik değerlendirme yaklaşımlarına dayalı öğretim uygulanan deney grubu öğrencilerinin süreci değerlendirmeye yönelik formlara verdikleri yanıtlar üzerinde yapılan içerik analizi sonuçları, deney grubu öğrencilerinin otantik değerlendirme sürecini algıları üzerinde etkili olduğu sonucunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Görsel sanatlar, otantik, sanat eğitimi, değerlendirme, yapılandırmacı yaklaşım
Çalışmanın Türü: Araştırma

The Impact Of Authentic Evaluation Approachments On The Attitudes About Visual Arts Of Secondary School Education Students'

ABSTRACT

The aim of this study, secondary school visual arts course authentic assessment approaches applied in the students' the impact on attitudes towards and perceptions of this process is to investigate. The study was carried out research in the spring semester of the 2011-2012 academic year at Erzurum High School in Yakutiye Town of Erzurum. The study was carried out in experimental model as for experiment design with pre-test- post test control group. Pre-test, post test group experimental design for detection of the effect of activities prepared for "Authentic Evaluation Approach" principles on the attitudes of students orienting to visual art lesson was used. In this study carried out for detection of perception of authentic evaluation processes of the students with the effect of the attitudes, visual art lesson attitude scale as data collection tool. In the study, AVERAGE and standart deviation of visual art lesson attitude scale scores were calculated, and t-test were used. The level of significance at $p < .05$ was taken as. In the analyse, the level of study data was carried out by using SPSS statistic programme. As they were equal as regards desired variables, control and experiment groups weren't subjected to co-variance analysis.

There was significant distinction between post-test scores in favour of experiment group when pre-test scores taken from visual arts lesson attitude scale of control group in which traditional teaching was applied and experiment group in which teaching based on authentic evaluation approachment was applied were taken under control. Content analysis results carried on the

* Bu makale Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanan aynı adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

** Görsel Sanatlar Öğretmeni, Erzurum Yakutiye İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Erzurum Lisesi

*** Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi

answers which experiment group students gave for the evaluation of the process of teaching indicate that they had impact on the persuasion of authentic evaluation process of the students in experiment group.

Keywords: Visual arts, authentic, art education, assessment, constructivist approach

Type of Work: Research

I. GİRİŞ

Eğitimin öneminin giderek arttığı çağımızda birçok alanda baş döndürücü bir hızda değişme ve gelişmeler yaşanmaktadır. Öğülmüş (2005; 25)'ün ifade ettiği gibi "bilginin yarılanma hızının dört yıla, hatta bazı bilim dallarında bir yıla indiği, ekonomik, siyasal ve toplumsal anlamdaki gelişmeler toplumsal sistemleri zorlamaktadır. Bunun yanı sıra teknolojik gelişmeler ve ekonomik alanda meydana gelen değişmeler de bireylere yeni görev ve sorumluluklar yüklemektedir". Bireyin ve toplumun gereksinimlerine göre şekillenen eğitimin temellerinin de bu değişme ve gelişmelerden etkilenmesi kaçınılmazdır. Neredeyse gelişmelerin değişimden daha hızlı olduğu bu süreç eğitim sistemlerini de zorladığı açıkça görülmektedir.

Özellikle teknoloji alanındaki başdöndürücü gelişmeler eğitimin amaç ve içeriği yanında, öğrenme öğretme sürecinde önemli değişimleri zorunlu kılmaktadır. Öğretmenin merkez olduğu geleneksel öğretim yöntemleri bu değişimin önünde birer engel olarak durmaktadır. Geleneksel öğretim yöntemlerinin uygulandığı derslerde öğrenciler kendi düşüncelerini ifade edemedikleri için, derslerde güçlük çektikleri noktalar belirlenememekte, yerinde ve zamanında müdahaleler yapılamamaktadır. Geleneksel öğretim yaklaşımına alternatif olarak sunulan yapılandırıcı öğretim yaklaşımıyla verilen bilgilerin ezberlenmeyip, öğrenciler tarafından yapılandırıldığı, bunun ise bilginin kalıcılığı ve kullanılabilirliğini arttırdığı savunulmaktadır.

Birçok uygulama alanı olan görsel sanatlar eğitiminin; eğitimin tüm alanlarında olduğu gibi öğretmen merkezli bir yapı yerine edinilen bilgileri kullanmaya dayalı bir yapıya kavuşturulması da önemli bir gereksinim olarak görülmektedir. Görsel sanatlar eğitiminde birçok alanda öğrenciler, belli başlı konuları öğrenerek ya da ezberleyerek, üretim ve yaratıcılık boyutuna geçememektedir. "Sanat eğitiminde her ne kadar ezber, bir yöntem olsa da öğrenci, görme yerine ezberleyerek, kolayı seçerek eksikliğini ortadan kaldırdığını düşünebilir. Bu durum ise, öğrencinin bilgilenme sürecini engelleyebilir" (Mant, 2007; 18).

Öte yandan günümüzde, bireylerin bilgiyi tek kaynaktan almaları ve ezberlemeleri beklenmemekte, bunun tersine bilgiye ulaşma yollarını bilen, bunları kullanabilen ve karşılaştığı sorunlar karşısında bilgiyi kullanarak çözüm yöntemlerini oluşturabilen bireylerin yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. "Bireylerin bu özellikleri kazanmalarında, yeni öğretim yöntemlerinin geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu durum sanat eğitiminde de yeni yaklaşımların benimsenmesini ve yeni yöntem ve tekniklerin uygulamaya geçirilmesini gerektirmektedir" (Mant, 2007; 18).

Yapılandırıcı eğitim yaklaşımı ise geleneksel öğretim yöntemlerinden tamamen farklı bir eğitim anlayışı taşımaktadır. Eğitim ortamında öğretmen, geleneksel öğretimde alıştığı ve yıllardır sürdürdüğü sınıfta disiplin sağlayıcılık, bilgi dağıtıcılık vb. rollerinden sıyrılarak öğrenmeyi kolaylaştırıcı bir yardımcı, dost ya da herhangi bir gereksinme anında kendisine başvurulabilecek bir danışman gibi görünür. "Sınıfta işbirliği ve etkileşimi kolaylaştırıcı tutum ve davranışlar sergiler. Öğrenilecek öğeleri, öğrenciler bakımından anlamlı ve ilginç kılacak fırsat ve ortamlar yaratır" (Slavin, 1994; 225).

Yapılandırıcı ortamda öğretmen, çalışma grupları oluşturup, grup ve grup üyelerinin sorumluluklarını belirleyerek işbirliğine dayalı bir öğrenmenin gerçekleşmesi yönünde çaba gösterir. "Bu amaçla gruplar arasında dolaşır, yardıma gereksinme duyan grubun yanına giderek gruba yardımcı olur ve gerektiğinde grubun doğal üyesiymiş gibi öğrenme-öğretme etkinliklerine katılarak öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştırmaya çalışır" (Yaşar, 1994; 32).

Yapılandırıcı yaklaşımın önemli unsurları arasında sayılan otantik öğrenme, yapılandırıcı öğrenme sürecinde, öğrencilerin gerçek yaşamla ilgili problemlerle uğraşmalarına imkân tanınır. Ayrıca onlara bu öğrenme ortamında elde edecekleri otantik deneyimleri sayesinde önceki bilgi ve anlayışlarına bağlı olarak yeni bilgi ve anlayış oluşturmalarına yönelik olanaklar sunulur. Bu problemleri çözmede öğrenciler, olanaklar bulmaya, farklı çözümler oluşturmaya, diğer öğrencilerle işbirliği içerisinde çalışmaya, fikirlerini ve hipotezlerini sınamaya, yeniden gözden geçirip düzeltmeye ve son olarak da oluşturabilecekleri en iyi çözümler sunmaya teşvik edilir.

1.1.Görsel Sanatlar Eğitiminde Değerlendirme

Değerlendirme eğitim, öğretim etkinliklerinin vazgeçilmez bir unsurudur. Özellikle genel eğitim sürecinin bir parçası olan görsel sanatlar dersinde değerlendirme farklı boyutları ile ele alınması gereken bir konudur. Öğrencilerin görsel sanatlar dersindeki eğitim-öğretim etkinlikleri; yaratıcılık, tutumlar, ilgiler ve öğrenme şekilleri gibi duyuşsal ve devinimsel özellikleri de içerir. İyi bir ölçme-değerlendirme süreci tüm bunları içeren, öğrencinin gelişimini farklı boyutlarda ele alan bir süreçtir (MEB, 2006; 17). Görsel sanatlar eğitiminde temel ilke, bireysel farklılıkların gözetilmesidir. Eğitimci, hiçbir zaman her öğrencinin aynı sonucu almasını beklememelidir. “İlköğretimde sanat eğitimi oyunla başlar ve öğrencinin kendi eğilimlerini, becerilerini, yatkınlıklarını keşfetmesine imkân sağlar. Öğrenciler sevmedikleri, istemedikleri, yeterince motive edilemedikleri bir konuda çalışmaya zorlanmamalıdır” (MEB, 2006; 17).

Sanat eğitimin amacı, “yapılmış olanları yineleyen değil, yeni şeyler yapabilmek için yeterlilikleri olan insanları yetiştirmektir. Sanat eğitimi geçmişle gelecek arasında, eskiyle yeni arasında, analitik değerlendirme yapabilmek, yargılayabilmek bilgisine sahip olmayı sağlar” (Tepecik, 2008; 236). Çünkü sanat eğitimi sanıldığı gibi soyut anlamda salt bir duyu eğitimi değil, aynı zamanda zihinsel düşün süreçlerinin zenginleştirilmesi ve doğa-doğa, doğa-insan, insan-insan, insan-toplum arasındaki ilişkiler bütünüün sezilmesi ya da kavranmasına ilişkin çok yönlü bir yöntemler bütünüdür (Gençaydın, 1987). Sanat eğitiminin yukarıda belirtilen amaç ve hedeflere ulaşmasında ise birtakım güçlüklerle karşılaşmaktadır. Sanat eğitimi derslerinde karşılaşılan en önemli zorluklardan biri sanat eğitiminin değerlendirme boyutudur (Ellmers, 2006; Al-Amrı, 2011). Unutulmamalıdır ki etkili öğretme, doğru ve tam olarak değerlendirmeye dayanır ve değerlendirme öğretme sürecinde gerçekleştirilmelidir. Griffin (1991; 1)’de “değerlendirmenin öğretme sürecine dâhil edilirse daha güçlü hale geleceğini” belirtmiştir. “Yapılandırmacı anlayış uyarınca öğretmen öğrenci başarısını değerlendirmede de test sonuçlarından daha çok, düzenli olarak gerçekleştirdiği gözlemlerinden yararlanır” (Alkove ve McCarty, 1992; 16).

“İnsanın yaratıcı güçlerini ortaya çıkarmasına yardımcı olacak şartları hazırlayan ve bireyin kişilik kazanmasını amaçlayan bir etkinlik (Gençaydın, 1987; 61) olarak tanımlanan sanat eğitiminde anlatımsal ve yaratıcı öğeler değerlendirme kapsamı içinde düşünüldüğünde öğretmenin öznel tavrı değerlendirmede artmaktadır. Bu durumda değerlendirmede güçlük yaşanmaktadır. Öğretimsel öğeler olarak kabul edilen teknik beceri, gördüğünü doğru yansıtmaya, araç-gereç kullanımında yeterlilik gibi öğeler değerlendirme ağır basarsa o zaman sonuç daha nesnel olabilmekte ve değerlendirme kolaylaşmaktadır. “Sanat eğitiminde öznel ve nesnel öğeler iç içe geçirilmiştir. Öğretmenin sanatsal anlatımı dışlaması ya da sadece öğretimsel yanı öne çıkarması; doğru ve sağlıklı bir sanat eğitimi uygulamasından uzaklaştırmaktadır. Bu durumda değerlendirme bütünlüklü bir tutum içinde gerçekleştirildiği oranda nitelikli bir sanat eğitimi uygulanabilecektir” (Kırısoğlu, 2002; 204).

İyi tasarlanmış bir değerlendirmenin görevi, özel amaçlar ve yeteneklerle ilgili bilgiyi pek çok seviyede ölçmektir. Öğrencilerin sanatsal tasarım, sanat tarihi, sanat eleştirisi, estetik ya da sanat ürünleri ve süreçlerindeki üretkenlik açısından genelde çok karmaşıktır ve bu yüzden ölçmesi zorluk taşımaktadır. Tek bir değerlendirme ölçütü ya da stratejisi sanat eğitimcisine öğrencinin bir sanatsal çalışmasının değerlendirilmesi ile ilgili gereken önyargısız bilgiyi vermemektedir.

Önyargılar anlamlı bir biçimde öğrenme sürecini etkilemektedir. Sanat eğitimi dersi ya da programı esnasında nelerin yaşanacağını önyargılar belirlemektedir. Birçok zaman öğrenciler yeni bir şey öğrenme konusunda başarısız oldukları görülmektedir. Bu durumun sebebi, önceki bilgi birikimlerinin hatalı ya da taraflı olarak belleklerinde yer almasından kaynaklanmaktadır. “Sanat eğitimcisinin öğrencilerin önceki bilgi birikimlerinin üzerine yeni bilgileri inşa etmesi ve uygun eğitimi bulması için, öğrencilerin sahip oldukları önyargıları ve hatalı öğrenmeleri ile ilgili bilgi toplanması gerekmektedir. Bu tarz bilgiler, bir sanat programına başlamadan önce toparlanmaktadır” (Battie, 1997; 7).

“Görsel sanatlar derslerinde değerlendirme konusunda karşılaşılan zorluklar arasında, ders saatinin azlığı gelmektedir. 1974-1975 öğretim yılında haftada 2 saat olarak işlenen Resim-is dersi, 1975-1976 öğretim yılından itibaren haftada 1 saate indirilmiştir” (Kurtuluş, 2002; 153). Bugün hala görsel sanatlar dersi haftada 1 saatle sınırlıdır. Her konu için ayrı değerlendirme yöntemlerinin kullanımı sağlıklı bir değerlendirmeye olanak sağlamaktayken; kalabalık sınıf ortamlarında farklı tekniklerin kullanımı güçlük

yaratabilmektedir. Oysa “görsel sanatlar dersinde öğrencilerin başarıları projeler, öğrencinin performansını belirlemeye yönelik çalışmalar ile ürün dosyalarından elde edilen verilerle ölçülür” (Mantar, 2009; 29).

İlgili alanyazın incelemeleri sonucu araştırmalarda yapıcı öğrenme kuramına dayalı çeşitli yöntem ve tekniklerin farklı derslerde öğrencilerin başarı, tutum, kalıcılık ve çeşitli becerilere yönelik etkisi araştırıldığı görülmektedir (Mantar 2009, Mermer 2006, Mant 2007, Gürdal 2007, Kurtuluş 1998, Mamur 2011).

Yapıcı öğrenme kuramına dayalı yöntemlerin etkilerinin sınındığı araştırmalarda bu yöntemlerin öğrenci tutumları üzerinde etkili olduğu sonuçları elde edilmiştir. Yurt içinde ilköğretim ve orta öğretim düzeyinde yapılan araştırmaların genellikle bir ya da iki ünite süresiyle sınırlandırıldığı buna bağlı olarak genellikle kısa süreli olduğu, oysa yurt dışında daha uzun süreli araştırmaların yapıldığı görülmektedir.

1.2.Problem Durumu

Bu araştırmanın problem cümlesini “Ortaöğretim kurumları görsel sanatlar dersinde otantik değerlendirme yaklaşımlarının öğrencinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarına ve öğrencilerin otantik değerlendirme sürecine olan algılarına etkisi nedir? oluşturmaktadır.

1.3.Çalışmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, ortaöğretim görsel sanatlar dersinde otantik değerlendirmenin öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutum ve öğrencilerin otantik değerlendirme sürecine algılarına etkisini araştırmaktır.

II.YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Araştırma “deneysel model” de, ön test son test kontrol gruplu desene göre yapılmıştır. Deney ve kontrol grupları arasında “Otantik Değerlendirme Yaklaşımı” ilkelerine göre hazırlanan etkinliklerin, öğrencilerin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarına etkisini belirleyebilmek için ön-test son-test gruplu deneysel desen kullanılmıştır.

Yansız atama ile iki grup belirlenmiştir. Gruplardan biri deney grubu diğeri ise kontrol grubu olarak alınmıştır.

2.2.Araştırma Grubu

Araştırmada deneysel desen tercih edildiğinden evren ve örneklem tayinine gidilmemiştir. Araştırma’da çalışma gurubunu, Erzurum ili Merkez Yakutiye ilçesi Erzurum Lisesi 12. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma grubu ile deneysel çalışma 5 haftalık sürede gerçekleştirilmiştir.

2.3.Veri Toplama Araçları

Görsel sanatlar dersinde otantik değerlendirme yaklaşımlarının öğrencilerin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarına etkisi ile öğrencilerin otantik değerlendirme süreçlerini algılamalarını belirlemeye yönelik olarak yapılan bu araştırmada veri toplama aracı olarak; kişisel bilgi formu ve Görsel Sanatlar Dersi Tutum Ölçeği (GSDTÖ) kullanılmıştır.

2.3.1.Görsel Sanatlar Dersi Tutum Ölçeği (GSDTÖ)

Araştırmada veri toplama araçlarından biri olan ve Orhun (2005) tarafından geliştirilen Görsel Sanatlar Dersi Tutum Ölçeği (GSDTÖ) kullanılmıştır. Resim – İş dersine yönelik tutum ölçeği geliştirmek için ünitelerden önce geliştirilen ölçekler incelenmiş ve 30 soruluk beşli dereceleme ölçeğinden oluşan bir ön tutum ölçeği hazırlanmıştır. Kullanılacak olan Görsel Sanatlar Dersi Tutum Ölçeği (GSDTÖ), tutum ölçmekte yaygın olarak kullanılan likert tipi ölçek olmuştur. Likert tipi ölçeklerde iki durum vardır. (1) İstenen durum; konuya karşı olumlu tutumu yansıtır. (2) İstenmeyen durum; konuya karşı olumsuz tutumu yansıtır. Likert ölçeğinde her iki durumda eşit olarak puanlanmaktadır. Buna göre tutum ölçeği likert tipi beşli bir dereceleme sistemine göre geliştirilmiştir. Olumlu maddelerde 5= Tamamen Katılıyorum, 4= Katılıyorum, 3= Kararsızım, 2= Katılmıyorum, 1= Hiç Katılmıyorum şeklinde cevap seçenekleri

belirlenmiştir. Olumsuz maddeler de tam tersi şeklinde “Hiç katılmıyorum” seçeneğine 5 puan verilmiş ve diğer seçeneklerde buna göre düzenlenmiştir (Tavşancıl, 2002; 146).

Orhun(2005) tarafından hazırlanan bu ölçek uygulama yapılacak okulun 7. sınıflarındaki toplam 107 kişi üzerinde yapılan pilot çalışma sonucunda güvenilirlik kat sayısı .81 olarak bulunmuştur. Yapılan madde analizi sonucunda 30 maddelik ölçek 26 maddeye indirilmiş ve nihai hale getirilmiştir. Veriler SPSS paket programında değerlendirilmiştir.

Tutum ölçeği ile elde edilen verilerde yer alan tutum ifadeleri için beşli dereceleme sistemine göre belirlenen görüş ifadelerinin önce değişkenler açısından frekans dağılımları, ortalamaları ve standart sapmaları belirlenmiş, daha sonra ortalamalar arasında oluşan farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için t-Testi yapılarak, anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır. Öğrenci tutumları için aritmetik ortalamalar yorumlanırken; 1.00–1.80 arası değerlerin “hiç katılmıyorum”, 1.81 – 2.60 arası değerlerin “katılmıyorum”, 2.61–3.40 arası değerlerin “kararsızım”, 3.41–4.20 arası değerlerin “katılıyorum” ve 4.21–5.00 arası değerlerin ise, “tamamen katılıyorum” derecesinde değer taşıdığı kabul edilmiştir.

Sanat eğitiminde yapılandırmacı otantik değerlendirme çerçevesinde süreç içinde öğrenci performansının da değerlendirilmesi de büyük bir önem taşımaktadır. Araştırmada da kullanılan performans değerlendirme ölçekleri, öğrenme süreci ya da ürünü ile ilgili spesifik beklentilerin yer aldığı araçlardır. “Bu ölçekler yeterliğin farklı düzeylerine uygun olan ölçütleri içerir. Derecelendirme ölçeklerinin içeriği öğretmenin planlama ve öğretimine odaklanmasını sağlar” (Phifer, 2002; 103). Değerlendirme ölçeğinde yer alan ölçütlerin düzenlenmesinde planlama ve öğretimin amaç ve içeriğinden yola çıkılır. Planlama ve öğretim ile ilgili amaçlar ölçütlere dönüştürülür.

Araştırmada kullanılan diğer bir ölçme aracı ise portfolyolardır. “Portfolyo, bir ya da daha fazla alanda öğrencilerin çaba, gelişme ve başarılarını gösteren öğrenci çalışmalarının amaçlı olarak toplanması olarak tanımlanabilir” (Milson ve Brantley, 1999; 374). Portfolyo değerlendirmesini anlamının en kolay yolu büyük bir evrak klasörü hayal etmektir. “Portfolyo temelli değerlendirmenin en önemli avantajı öğrencilerin neyi ve nasıl öğrendiği ile ilgili daha fazla veri elde edilebilmesi, bilginin geçerliği ve bütünlüğüne dayanmasıdır” (Wolf, 1989; 35). “Çeşitli sistemlerle geliştirilen portfolyo çalışmaları, öğrencilerin başarıyı tanıma, becerilerdeki boşlukları doldurmak için fırsatlar arama ve meslek için hazırlıkta güven kazanmada öğrencileri yüreklendirir” (Stemmer, Brown ve Smith,1992; 33).

2.4.Verilerin Analizi

Araştırmada, Görsel Sanatlar Dersi Tutum Ölçeği (GSDTÖ) puanlarının ortalama ve standart sapmaları hesaplanmış ve sonuçlar analizlerde kullanılmıştır. Verilerin analizinde ortalama, standart sapma ve “t” testi kullanılmıştır. Analizlerde anlamlılık düzeyi olarak $p < .05$ olarak alınmıştır. Araştırma verilerinin analizi SPSS istatistik programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Deney ve kontrol grupları yukarıda belirtilen istendik değişkenler açısından denkleştirildiği için, kovaryans analizi yapılmamıştır.

2.5. Veri Toplama Süreçleri

DeneySEL desene bağlı olarak verilerin toplandığı bu araştırmada elde edilen verilerin kontrol ve deney gruplarının sonuçlarının karşılaştırılmasını kolaylaştırmasına ve otantik öğrenme yaklaşımın öğrenciler üzerindeki etkilerini görmeye yönelik olmasına dikkat edilmiştir. Bu nedenle uygulamada ortaya çıkan durumlar ile öğrencilerin algılarını anlama konusunda derin, yoğun, zengin ve tanımlayıcı veriler elde edilmeye çalışılmıştır.

Araştırmada ilk hafta Görsel Sanatlar Dersi Tutum Ölçeği (GSDTÖ) ön-test olarak deney ve kontrol grubu öğrencilerine uygulanmıştır. Öntest uygulaması sırasında bu anketin not amaçlı olmadığı ve sadece kendilerine en uygun yanıtı vermeleri istenmiştir.

Araştırma kapsamında deney grubundaki öğrencilere otantik görevleri sonucunda hazırladıkları sunumlardan ve uygulama çalışmalarından sonra, grup değerlendirme formu, öz değerlendirme için otantik görev değerlendirme formu verilmiş ve diğer çalışmaları ile araştırmacıya bir ürün dosyası (portfolyo) halinde teslim etmeleri istenmiştir. Bu uygulamayla öncelikle grup üyelerinin değerlendirmeleri daha

ciddiye almaları sağlanmaya çalışılmıştır. Bu formları her grup üyesi ayrı ayrı doldurarak dosya içerisinde belirtilen tarihte araştırmacıya teslim etmişlerdir.

Araştırmada beşinci hafta Görsel Sanatlar Dersi Tutum Ölçeği (GSDTÖ) son-test olarak deney ve kontrol grubu öğrencilerine uygulanmıştır.

2.6. Deney Grubuna Uygulanan İşlemler ve Dersin İşlenişi

Uygulama süreci ünitenin otantik değerlendirme yaklaşımlarına göre planlanması, ünitenin tanıtımı, kavram haritası ve konuların belirlenmesi, öğrenci ilgi ve eğilimleri doğrultusunda konu dağılımı, otantik görevlerin verilmesi, grup ya da sınıf tartışmaları, özetlemeler, paylaşımlar, otantik değerlendirme aşamalarından oluşmaktadır.

Araştırma 2011-2012 eğitim-öğretim yılı süresi içinde tasarlanmıştır. Araştırmada işlenecek konular, örnek senaryolar, yararlanılacak kaynaklar, problemlerin olası çözümleri, kullanılacak ölçme araçları, deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin belirlenmesi vb. gibi hazırlıklar 2011-2012 eğitim-öğretim yılının güz döneminde yapılmıştır. Deneysel modellerden Ön Test- Son Test Kontrol Gruplu desenin tercih edildiği çalışmanın uygulama kısmı ise bahar döneminde gerçekleşmiştir. Araştırmanın uygulama aşaması haftada bir saatlik dersler olmak üzere, “Tarihi Çevre ve Müze Bilinci” ünitesinde, deney ve kontrol gruplarında beş hafta sürmüştür.

Deney grubunda uygulanan işlemlerde otantik öğrenme yaklaşımına dayalı öğrenme ortamları hazırlanmıştır. Bu öğrenme ortamının otantik öğrenmenin iki koşulu olan, özdüzenleme ve karmaşık öğretimsel işleri kapsayacak şekilde olmasına dikkat edilmiştir. Otantik öğrenme özelliklerine uygun olarak deney grubuna, diyalog, araştırma, uygulama çalışmaları, özdeğerlendirme, akran değerlendirmesi, problem çözme, bilgileri paylaşmaları, etkileşimde bulunmaları ve ortak bilgi üretimi için iş birliği yaparak çalışmalarının yanı sıra bireysel ve grup projelerinde sorumluluk almalarını ve bunu paylaşabilmelerini sağlayacak sosyal etkileşimlerin yoğun olduğu bir öğrenme ortamı sunulmaya çalışılmıştır. Öğrencilere bu konuda bilgi verilmiş ve neden önemli olduğu açıklanmıştır (güdüleme).

Uygulamadan bir önceki hafta, her iki gruba da Görsel Sanatlar Dersi Tutum Ölçeği (GSDTÖ) Öntest olarak uygulanmıştır. Bir sonraki aşamada, ders süreci ve “Tarihi Çevre ve Müze Bilinci” ünitesi hakkında bilgilendirme yapılarak öğrenme süreçlerini planlama etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerden dönem sonuna kadar birlikte çalışmak istedikleri dört kişi olacak şekilde grup arkadaşlarını belirlemeleri istenmiştir. Deney grubu öğrencilerine otantik öğrenme teknikleri hakkında ayrıntılı bilgi verilmiştir. Ünite'nin kapsamı dâhilinde Web destekli olarak verilen bu bilgiler içinde otantik öğrenme uygulamaları, müze ziyareti öncesi yapılacak işlemler ziyaretin süresi, yanlarına almaları gereken malzemeler (kalem, büyüteç, boya kalemleri izin verilmesi halinde fotoğraf makineleri) ve müzelerde yapılmaması gerekenler hakkında bilgilendirildiler. Müzeye gitmeden önce öğrencilere müzede neler görebilecekleri ile ilgili ön bilgiler verildi. Bu konuda ilgili literatür araştırmalarından yararlanılmıştır (Buyurgan ve Mercin, 2005). Konu ile ilgili sınıf içinde beyin fırtınası tekniği uygulanmıştır.

Ülkemizde bulunan çeşitli illerdeki müzelerin ve tarihi binaların web sayfalarındaki video ve sanal gezi yapılan görsel unsurlar öğrencilere izletilmiştir. (Sanal 1, 2012), (Sanal 2, 2012).

Deney grubundaki öğrencilere “Tarihi Çevre ve Müze Bilinci” ünitesiyle ilgili Otantik Görev verilmiştir. Bu görev için öğrencilere “Otantik Görev Yönergesi” hazırlanmış ve bu yönergeye göre otantik görevlerini gerçekleştirmeleri istenmiştir. Öğrenciler otantik görevlerde çalışmak istedikleri konuları ve problemleri belirlemişlerdir. Gruplar süreçteki çalışmalarına göre değerlendirilmiş ve değerlendirmelerin nasıl olacağı konusunda bilgilendirilmişlerdir. Değerlendirme süreçlerinde öğrencilerin katılımı da sağlanmıştır. Sonuç olarak, deney grubuna otantik öğrenmeye dayalı uygulamalar gerçekleştirilmiştir.

Uygulamaların başında belirlenen gruplar, otantik görevlerde elde ettikleri bilgileri belirlenen tarihte düzenlenen ünite sempozyumu ile sınıfla paylaşmışlardır. Öğrenciler konuları ile ilgili yaptıkları araştırmalarını düzenli bir rapor haline getirerek sınıfa sunmuşlardır. Sunu sırasında öğrenciler drama, poster gibi etkinlikler yaparak paylaşımlarını gerçekleştirmişlerdir. Paylaşım sonunda öğrenciler arkadaşlarına soru yöneltmişler ve eleştirilerde bulunmuşlardır. Öğrenciler uygulama çalışmasında da kolaj tekniğini kullanarak “çevremizdeki tarihi eserler” konulu afiş çalışmaları yapmışlardır. Daha sonra bu çalışmalar Erzurum Lisesi koridorlarında sergilemişlerdir.

Otantik değerlendirme yaklaşımları kapsamında ünite de Öğrenci Ürün Dosyası çalışması yapılmıştır. Bu çalışmada öğrencilerin “Tarihi Çevre ve Müze Bilinci” ünitesinde öğrendikleri konularla ilgili tüm bilgi ve becerilerini yansıtacak ürünleri bir klasörde toplamaları hedeflenmiştir. Ünite başlamadan önce öğrencilere Öğrenci Ürün Dosyası çalışmaları ve çalışma sürecinin nasıl işleyeceği hakkında bilgi verilmiştir. Ürün dosyasının diğer adının portfolyo olduğu belirtilmiştir. Portfolyoların iç kapaklarına kontrol çizelgeleri eklenmesi gerektiğini bunların nasıl doldurulması gerektiği açıklanmıştır. Kendi ürün dosyalarını kendilerinin değerlendirmesinin de önemli olduğu bunu yaparken nasıl bir yol izleyecekleri örneklerle gösterilmiştir. Öğrencilere çalışma süreci ve öğrenci ürün dosyasının işlevlerinin önemi anlatılmış, örneklerle somutlaştırılmış ve onların katılımının önemi vurgulanarak, öğrenciler motive edilmeye çalışılmıştır.

Deney araştırma kapsamında kontrol grubuna ise eğitim uygulamalarında en yaygın kullanılan bir tasarım şekli olan konu-merkezli program tasarım yaklaşımına uygun olarak etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Dört haftalık uygulama sonunda deney ve kontrol gruplarına Görsel Sanatlar Dersi Tutum Ölçeği (GSDTÖ) test tekrarı yöntemiyle sontest olarak uygulanmıştır.

2.7. Kontrol Grubuna Uygulanan İşlemler ve Dersin İşlenişi

Kontrol grubunda geleneksel öğretmen merkezli eğitime uygun olacak biçimde dersler önceden hazırlanan planlar doğrultusunda sürdürülmüştür. Kontrol grubuna deney grubundaki gibi otantik görevler verilmemiştir. Kontrol grubuna deney grubundaki gibi yardımlarda bulunulmamıştır. Öğrenciler, çalışmaların değerlendirilmesi sürecine de dâhil edilmemiş ve görüşleri dikkate alınmamıştır.

Kontrol grubuna deney grubundaki gibi otantik görevler verilmemiştir. Kontrol grubuna deney grubundaki gibi yardımlarda bulunulmamıştır. Öğrenciler, çalışmaların değerlendirilmesi sürecine de dâhil edilmemiş ve görüşleri dikkate alınmamıştır. Ayrıca değerlendirmenin nasıl olacağına ilişkin öğrenenlere bilgilendirmeler yapılmamış ve çalışmalar sadece öğretmen tarafından değerlendirilmiştir.

III. BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine ait bulgular ve yorumlar alt problemlerdeki sıra izlenerek verilmiştir. Tablo ve grafiklerden elde edilen bilgiler doğrultusunda yorumlar yapılmıştır.

3.1. Deney Grubunun Görsel Sanatlar Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Ön Test ve Son Test Puanları Ortalamaları

Tablo 2’de deney ve kontrol grubunun ön test ve son testinden elde ettikleri görsel sanatlar dersi tutum ölçeğinden almış oldukları puanların aritmetik ortalamaları (\bar{X}) ve standart sapmaları (SS) yer almaktadır.

Tablo 2. Deney ve Kontrol Grubunun Görsel Sanatlar Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Ön Test, Son Test Puanları Ortalamaları

		n	\bar{X}	Std	t
Deney Grubu	Ön Test	22	15,83	3.18	18,14
	Son Test	22	35,89	5,42	
Kontrol Grubu	Ön Test	22	14,32	3.92	9,43
	Son Test	22	26,71	4,12	

Tablo 2.'de görüldüğü gibi deney grubunun görsel sanatlar dersi tutum ölçeğindeki ön test puan ortalaması 15,83 ve son test puan ortalaması 35,89'dır. Deney grubunun ön test ve son test puan ortalamaları arasında fark olup olmadığı “t” testiyle yoklanmış, gözlenen 18,14 “t” değeri ile otantik değerlendirme yaklaşımının uygulandığı deney grubunun ön ve son test puan ortalamaları arasındaki fark .05 manidarlık düzeyinde ve 42 serbestlik derecesiyle anlamlı bulunmuştur. Yani deney grubunda kullanılan otantik öğretimin, puanları anlamlı derecede yükselttiği ve tam öğrenme oranının üzerine çıktığı söylenebilir. Elde edilen verilere dayanarak otantik öğrenme yaklaşımının ve otantik değerlendirme uygulamalarının kendi içinde etkili olduğu savunulabilir.

Kontrol grubunun ise görsel sanatlar dersi ön test tutum puanları ortalaması 14,32 ve son test puan ortalaması 26,71'dir. Kontrol grubunun ön test ve son test puan ortalamaları arasında fark olup olmadığı “t” testiyle yoklanmış, gözlenen 9,43 “t” değeri ile geleneksel öğretim yapılan kontrol grubunun ön ve son test puan ortalamaları arasındaki fark .05 manidarlık ve 42 serbestlik derecesiyle anlamlı bulunmuştur. Yani kontrol grubunda kullanılan geleneksel öğretim yapılan grubun puanlarında anlamlı bir artışın olduğu söylenebilir. Elde edilen bu verilere dayanarak geleneksel öğretimin kendi içinde etkili olduğunu söyleyebiliriz.

3.2. Deney ve Kontrol Gruplarının Son Test Puan Ortalamaları

Otantik öğretim yapılan ve otantik değerlendirme yaklaşımlarının uygulandığı deney grubuyla geleneksel öğretim yapılan deney gruplarının son test puan ortalamalarıyla ilgili veriler Tablo 3.2.' de sunulmuştur.

Tablo 3. Deney ve Kontrol Gruplarının Son Test Puan Ortalamaları

Gruplar	n	\bar{X}	Std	t
Deney	22	42,15	6,34	9,62
Kontrol	22	39,98	6,03	

*p < .05

Tablo3'deki elde edilen veriler incelendiğinde deney grubunun görsel sanatlar dersi tutum ölçeği son test puan ortalaması 42,15 kontrol grubunun ise 39,98'dir. Deney ve kontrol gruplarının son test puan ortalamaları arasında fark olup olmadığını belirlemek için “t” testi yapılmış, gözlenen 9,62 “t” değeri ile otantik öğretim yapılan deney ve geleneksel öğretim yapılan kontrol gruplarının son test puan ortalamaları arasındaki fark .05 manidarlık ve 42 serbestlik derecesiyle deney grubu lehine anlamlı bulunmuştur.

Bu sonuçlara dayanarak otantik değerlendirme yaklaşımının geleneksel öğretim yaklaşımından daha etkili olduğu söylenebilir. Mantar (2009)'ın yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı ile davranışçı öğrenme yaklaşımının etkililiğini karşılaştırmaya yönelik olarak ele aldığı araştırma sonuçları da elde ettiğimiz bu sonuçları destekler niteliktedir.

Deney süreci sonucunda elde edilen bulgulara dayanarak Görsel Sanatlar dersinin “Tarihi Çevre ve Müze Bilinci” ünitesinde deney grubuna uygulanan otantik değerlendirme yöntemlerinin öğrencilerin derse karşı tutumlarında ve bu sürece olan algılarında geleneksel öğretime göre daha etkili olduğu söylenebilir.

Elde edilen bu veriler Karakuş'un (2006) “Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yapıcı Öğrenme ve Otantik Değerlendirme Yaklaşımlarının Öğrencilerin Akademik Başarı, Kalıcılık ve Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi” başlıklı araştırmasında elde ettiği sonuçlarla benzerlik göstermektedir. Ayrıca Mantar (2009)'ın Görsel Sanatlar Eğitiminde yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı ile davranışçı öğrenme yaklaşımının etkililiğini karşılaştırmaya yönelik olarak ele aldığı araştırma sonuçları da elde ettiğimiz bu sonuçları destekler niteliktedir. Mantar bu araştırma sonucunda yapılandırmacı yaklaşıma dayalı görsel sanatlar öğretiminin izlendiği deney grubu öğrencileri ile davranışçı öğretim yönteminin kullanıldığı kontrol grubu öğrencilerinin, deneysel işlem sonrası, toplam puan düzeyleri arasında, deney grubu lehine anlamlı bir farklılık olduğunu belirtmektedir.

Araştırmada elde ettiğimiz sonuçları destekleyen diğer bir çalışma ise Bay tarafından (2008) yapılan öğretmen eğitiminde yapılandırmacı yaklaşıma dayalı program uygulamalarının etkililiğinin değerlendirilmesidir. Bay yapılandırmacı yaklaşımın uygulandığı deney grubu ile konu merkezli yaklaşımın kullanıldığı kontrol grupları arasında eriş, kalıcılık ve tutum düzeyleri açısından anlamlı bir farklılık olup

olmadığı araştırılmıştır. Araştırmada ayrıca, deney grubundaki öğrencilerin otantik değerlendirme sonuçları, bunlar arasındaki ilişkiler ve öğretmen adaylarının öğrenme ortamına ilişkin görüşleri de araştırılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgularda, deney grubunun öntest, sontest ve izleme testi ve klasik test sonuçlarının kontrol grubundan daha yüksek olduğu bulunmuştur. Yine deney grubundaki öğrencilerin öğrenme ortamına ilişkin tutumlarının da kontrol grubu öğrencilerinden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Deney grubundaki öğrencilerin otantik değerlendirme sonuçlarının yüksek olduğu ve bu sonuçlar arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğu bulunmuştur.

Otantik öğrenme kuramına dayalı işlenen derslerde gözlenen en büyük değişim, derslerde başarılı öğrencilerin yanı sıra başarısız öğrencilerinde ön yaşantıları ilgi ve yetenekleri doğrultusunda kendilerini ifade etme fırsatı yakalayabilmeleridir. Derslerde verilen otantik görevlerde aktif olarak kendini ifade etme fırsatı yakalayan öğrenciler derse karşı olumlu tutuma sahip olmalarına neden olmuş olabilir.

Küçüköğlü'na (2007) göre öğrenci öğrenme sürecine aktif olarak katılmalıdır. Öğrencinin öğrenme öğretme sürecine katılma derecesi, öğrenme düzeyindeki değişikliğin %20'sini açıklama gücündedir. Yani öğrencilerin öğrenme-öğretme sürecine en üst düzeyde katılmaları sağlandığında öğrenciler arasındaki başarı farkları %20 oranında azalmaktadır (Küçüköğlü, 2007). Otantik görevler sırasında öğrencinin aktif olarak derse katılmış olmaları öğrencilerin bu derste çeşitli kazanımlar edindiklerini hissetmelerini sağlamış olabilir.

Öğrenciler “Tarihi Çevre ve Müze Bilinci” ünitesinde derse heyecanlı ve zevk alarak katılmışlar ve sürekli olarak ürün ortaya çıkarmışlardır. Otantik öğrenme ortamı ayrıca öğrencilere işbirliğine dayalı gruplar halinde çalışma olanağı sağlamaktadır. Araştırma süresince öğrenciler çeşitli sıkıntılara rağmen gruplar halinde çalışmışlar ve genel olarak grup çalışmasından memnun olduklarını bildirmişlerdir.

Araştırmada, otantik değerlendirmeye yönelik çeşitli uygulamalar öğrenciler tarafından kullanılması sağlanmıştır. Öğrencilerin öz değerlendirme ve grup arkadaşlarını değerlendirmeleri, değerlendirme ölçütlerini kendilerinin belirlemeleri ayrıca süreçlere doğrudan katılmaları onlarda özgüven duygularını artırmıştır. Bu durum öğrenme sürecinin duyuşsal boyutunda da etkili geçtiğini göstermektedir. Öğrencilerin kendilerine olan güvenlerini artırmasına neden olan bu gelişme öğrencilerin bu uygulamayı diğer derslerde ve ünitelerde de uygulamayı istemelerini açıklar niteliktedir.

Araştırmada deney grubunda otantik görevlerin işbirlikli öğrenmeye uygun olarak grup çalışmaları şeklinde yürütülmesi görsel sanatlar dersi tutum ölçeğinde deney grubu lehine bir sonuç elde edilmesinde etki eden diğer neden olabilir. Newman vd. (1995)'nin araştırma sonuçları da araştırmamızı destekler niteliktedir. İşbirlikli ve bireysel çalışmalara dayalı olarak yürüttükleri araştırmalarında, bütün alıştırılarda işbirlikli öğrenme gruplarında çalışanların tutum puanlarının anlamlı düzeyde yüksek olduğu sonucunu elde etmişlerdir.

SONUÇ

Ortaöğretim Görsel Sanatlar dersinde otantik değerlendirme yaklaşımlarının öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutum ve öğrencilerin otantik değerlendirme sürecine algılarına etkisinin araştırıldığı bu çalışmada elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibidir.

1. Otantik değerlendirme yaklaşımlarına dayalı öğretim uygulanan deney grubu ile geleneksel yöntemle dayalı öğretim gören kontrol gruplarının görsel sanatlar tutum ölçeğinden aldıkları toplam ön test puanları kontrol altına alındığında, son test puanları açısından, deney grubu ile kontrol grupları arasında deney grubu lehine anlamlı fark bulunmuştur.
2. Otantik değerlendirme yaklaşımlarının uygulandığı öğretim uygulamaları deney grubu öğrencilerinin otantik değerlendirme sürecini algıları üzerinde olumlu etkileri olduğu söylenebilir.

Araştırma sürecinde öğrenciler derste dikkatini verme, odaklanma, düşünmeye yönelme, ön bilgileri hatırlama, öğrenmeye güdülenme, öğrendikleri arasında ilişki kurma, derse aktif katılım, kavramların pekişmesi, dönüt düzeltme, edindiği bilgiyi transfer etme gibi davranışlar göstermişlerdir. Deney grubu ile işlenen derslerde öğrenciler ayrıca konular hakkında düşünme, plânlama, araştırma, bilgi toplama, kendi kendilerine yapma becerisini gösterebilmişlerdir. Araştırdıkları konularla ilgili analiz ve açıklamalarda bulunabilmişler ve üst düzey düşünme becerileri; yaratıcı ve eleştirel düşünme becerileri göstermişlerdir. Elde ettikleri bilgilerden yeni anlamlar oluşturabilmişlerdir. Bu süreç içerisinde öz değerlendirme, grup

değerlendirmesi yaparak, süreci sorgulayabilmişlerdir. Araştırdıkları konu ile ilgili çok yönlü düşünme, mevcut bilgileri birbirleri içinde ilişkilendirerek analizler yapabilişlerdir. Araştırma sürecinde deney grubuna düşündüklerini rahat bir biçimde ifade edebilecekleri bir öğrenme ortamı sunulmuştur. Araştırma konuları çalışılırken grup çalışması yaparak tarihçeyi araştırma, ölçütlere dayalı sanat eleştirisi yapma, sanat ve zanaat arasındaki farkı açıklama, yazı ve ödevler yapma, yaratıcılıklarını kullanarak yaptıkları çalışmalarını sergileme gibi otantik görevlerde bulunmuşlardır. Bu faaliyetler öğrencide estetik becerilerini geliştirirken çevrelerini daha iyi tanımışlar nelerin tarihi eser olduğunu kavrayarak bunları yaptıkları çalışmalarla uyarlayıp birleştirerek yeni ve orjinal yorumlara gidebilmişlerdir.

Bu sonuçlara dayanarak otantik değerlendirme yaklaşımının geleneksel öğretim yaklaşımından daha etkili olduğu söylenebilir. Elde edilen veriler ışığında ileri araştırmalara yönelik şu önerilerde bulunulabilir. Otantik değerlendirme ile ilgili daha büyük örneklem gruplarında deneysel araştırmalar yapılabilir.

1. Görsel Sanatlar Dersi akıcı, etkili ve sürekli öğrenci dikkatini üstünde tutacak şekilde işlenmelidir. Fakat liselerde ders saatinin azlığı karşılaşılan en büyük problemdir. Bu nedenle ders saatleri artırılmalıdır.
2. Ölçme araçları öğrencilerdeki öğrenme anlamındaki değişimlerin yansıtılması için faydalı olabilirler. Bu nedenle bu tür araştırmalarda kavram haritaları, gözlem formları, günlük vb. daha farklı ölçme araçları kullanılabilir.
3. Görsel sanatlar öğretmenleri ve öğretmen adayları otantik değerlendirme yöntem ve tekniklerini seçmek ve kullanmak konusunda eğitilmelidir. Öğretmenlerin eğitimi süreç içerisinde hizmet içi eğitim faaliyetleri ya da uzaktan öğretim imkânları ile sağlanabilir. Öğretmen adayları için ise Ölçme Değerlendirme ve Özel Öğretim Yöntemleri dersleri kullanılabilir.

KAYNAKÇA

- Al-Amri, M. (2011). Assessment Techniques Practiced In Teaching Art At Sultan Qaboos University In Oman. *International Journal of Education Through Art*, 7(3), 267-282.
- Alkove, L. D. Ve B. J. Mccarty. (1992). Plain Talk: Recognizing Positivism And Constructivism In Practice, *Action in Teacher Education*. (ATE)-Nonthematic. 14:2.
- Battie, D. K. (1997). *Assessment In Art Education*, Worcester, Massachusetst, U.S.A: Davis Publications.
- Bay, E. (2008). *Öğretmen Eğitiminde Yapılandırıcı Program Uygulamalarının EtkİLİĞİNİN Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Erzurum.
- Buyurgan, S. ve Mercin, L. (2005). *Görsel Sanatlar Eğitiminde Müze Eğitimi ve Uygulamaları*, Ankara: GÖRSED Yayınları.
- Ellmers, G. (2006), *Assessment Practice In The Creative Arts: Developing A Standardised Assessment Framework*, Teaching and Learning Scholars Report, Faculty of Creativity Arts, University of Wollongong.
- Gençaydın, Z. (1987). *Resim-İş Eğitiminin Amaç ve İlkeleri. Güzel Sanatlar Eğitimi*. Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayınları. No:101.
- Griffin, P. (1991), “ *Literacy Assessment: Merging Teaching, Learning And Assessment*”, Paper Presented at Annual Meeting of the International Reading Association (36th, Las Vegas, NV, May, (6-10).
- Gürdal A. (2007). *Görsel Sanatlar Dersinde Yapılandırıcı Yaklaşım Dayalı Öğretim Uygulamalarına İlişkin Öğretmen Görüşleri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Karakuş, F. (2006), *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yapıcı Öğrenme ve Otantik Değerlendirme Yaklaşımlarının Öğrencilerin Akademik Başarı, Kalıcılık ve Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Adana.
- Kırışoğlu, O. T. (2002). *Sanatta Eğitim*, Ankara: Pegam A Yayıncılık.
- Kurtuluş, Y. (1998). *Sanat Eğitiminde İşbirlikli Öğrenme*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim (Güzel Sanatlar Eğitimi) Anabilim Dalı, Ankara.
- Kurtuluş, Y. (2002). İlköğretimde Resim-İş Derslerinin Haftalık Ders Dağıtımı İçindeki Yeri ve Öğrenciler Üzerindeki Etkileri”, *Milli Eğitim Dergisi*, 153–154.

- Küçüköğlü, A. (2007). *Dizgeli Öğretimin Öğrenci Erişimine Etkisi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Erzurum.
- Mamur, N. (2011), Görsel Sanatlar Eğitimi Alan Öğretmen Adaylarının Alanlarına Yönelik Ölçme ve Değerlendirme Araç ve Yaklaşımlarına İlişkin Yeterlikleri, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, Ankara, C:9, S:3. s. 597-626.
- Mant, S. (2007). *Desen Eğitiminde Yapılandırıcı Öğrenme Uygulamalarının Etkililiği (Dumlupınar Üniversitesi Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi. Eskişehir.
- Mantar, P. K. (2009), *Görsel Sanatlar Dersi Kapsamında Yapılandırıcı Yaklaşım İle Davranışçı Yaklaşım Etkilerinin 5.Sınıf Öğrencileri Üzerinde Karşılaştırılması (Çubuk Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- MEB İlköğretim Genel Müdürlüğü (2006). *Görsel Sanatlar Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu*. Ankara: MEB Yayınları.
- Mermer, C. Ö. (2006), *İlköğretim II. Kademe Resim-İş (Sanat) Eğitimi Derslerinde Sınama, Ölçümleme ve Değerlendirme Yöntemlerinin Kullanımı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Bursa.
- Milson, A. J., S. M. Brantley. (1999). Theme- Based Portfolio Assessment In Social Studies Teacher Education. *Social Education*. 63(6), 374-376.
- Newman, F. M., G. S. Walter., G.G. Wehlage. (1995). *A Guide To Authentic Instruction And Assessment: Vision, Standards And Scoring*. Madison: WI: Wisconsin Center for Education Research.
- Orhun F. B, (2005), Resim-iş Dersine İlişkin Tutumların Ölçülmesi, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S.18, 19-29.
- Öğülmüş, S. (2005). Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Programları Tanıtım Semineri (4-8 Nisan), Yalova.
- Phifer, S. J. (2002) *Setting Up And Facilitating Student Centered Classrooms*. Maryland, London: The Scarecrow Press.
- Sanal1;http://www.ankarasanalgezinti.com/anitkabir/Anitkabir_Kurtulus_Savasi_Muzesi_Canakkale_Savasi_Panoraması.php, (Erişim tarihi; 03.04.2012).
- Sanal 2; <http://www.3dmekanlar.com/tr/3d-muzeler.html>, (Erişim tarihi; 03.04.2012).
- Slavin, R.E. (1994). *Educational Psychology: Theory And Practice*. (Fourth Edition), Massachusetts: Allyn And Bacon.
- Stemmer, P., B. Brown,C. Smith. (1992). The Employability Skills Portfolyo. *Educational Leadership*. (49-6). Mart, s: (32-35).
- Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların Ölçülmesi ve Spss İle Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Tepecik, A. (2002). *Grafik Sanatlar–Tarih, Tasarım, Teknoloji*. Ankara: Detay Yayıncılık-Sistem Ofset.
- Wolf, (1989). Portfolyo Assessment: Sampling Studentwork. *Educational Leadership*. 46(7), 35-40.
- Yaşar, S. (1994). *Bireyselleştirilmiş Öğretimde Öğretmenin Rolü*, Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Birinci Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiriler 2. (28-30 Nisan 1994), Adana: Çukurova Üniversitesi Basımevi, 1994, s.515-521.